

A projektminősítési és a projektcsoport-minősítési eljárás módszertani útmutatója

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
2024

Tartalomjegyzék

1	A projektminősítési eljárás főbb szabályai	3
1.1.	A projektminősítési eljárás díja.....	6
2	K+F minősítési eljárások során vizsgált szempontok	6
2.1	A projekt célja	6
2.2	Az újszerűség.....	7
2.3	A technika állása	9
2.4	A feloldani kívánt bizonytalanság(ok).....	9
2.5	A projekt bemutatása.....	12
3	Az aránymeghatározás	14
4	A saját tevékenységi körbe tartozó K+F feladatok elhatárolása	18
4.1	Az adózó saját eszközeivel és alkalmazottaival a saját eredményére és kockázatára végzett K+F tevékenység	19
4.2	Az adózó saját eszközeivel és alkalmazottaival más személy megrendelésére teljesített K+F tevékenység	20
4.3	A kutatás-fejlesztési megállapodás alapján végzett (közös) kutatás-fejlesztési tevékenység	21
5	A projektcsoport-minősítésre vonatkozó egyedi szabályok	23
5.1	Projektcsoportok összeállítása és jóváhagyása	24
5.2	Projektkiválasztás.....	25
5.3	Projektcsoport-minősítés	26
6	Kirendelésre vonatkozó rendelkezések.....	28

1 A projektminősítési eljárás főbb szabályai

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (a továbbiakban: NKFI Hivatal) kérelem, megkeresés alapján szakértői vélemény keretében ad állásfoglalást arról, hogy egy adott projekt K+F-nek tekinthető-e. A szakértői megkeresés érkezhets bárkitől, hatóságtól, bíróságtól vagy harmadik személytől, legyen az vállalkozás vagy egyéb kutató szervezet.

A megkeresés alapján az NKFI Hivatal szakértői véleményt ad:

- a megkeresésben megjelölt tevékenységek **kutatás-fejlesztési szempontú minősítése** kérdésében, valamint
- a **kutatás-fejlesztési tevékenységek arányának meghatározása**, és
- a **saját tevékenységi kör** vizsgálatának kérdésében.

A minősítés történhet előzetesen, utólagosan, vagy a projekt megvalósítása közben.

A szakértői vélemény

- K+F **adó- és járulékkedvezmények érvényesítéséhez** kapcsolódóan, vagy
- **támogatások igénybeviteléhez is felhasználható**, amennyiben azt a támogató a pályázati felhívásban lehetővé teszi.

Az NKFI Hivatal a feltett kérdések és benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást és nem tart helyszíni szemlét. Szükség esetén azonban további adatok szolgáltatását kérheti.

A projektminősítési eljárás tárgyát időtartamában pontosan meghatározott projekt vagy projektrész képezheti. A minősítés akkor kérelmezhető egy adott projekt egyes részeire, ha azok egyértelműen elválaszthatóak egymástól.

A projektminősítés iránti **kérelemben a kérelmező egy adott projekt minősítését igényelheti.** Egy projektnek minősül egy adott kutatás-fejlesztési cél elérésére irányuló módszeres tevékenység, amely egy tudományos problémával vagy olyan tudományos problémák csoportjával foglalkozik, amelyeket egyetlen általános kutatási gondolat köt össze.

A projekt fogalmát a KFI tv. 3. § 19. pontja tágran határozza meg: a projekt meghatározott kutatás-fejlesztési feladat vagy innovációs folyamat végrehajtására irányuló tevékenység az abban érdekeltek által meghatározott terv alapján.

A közös kutatási gondolat akkor teljesül, ha megállapítható az egyes tevékenységek közötti műszaki, tudományos összefüggés, melyek mindegyike együttesen szükséges ahhoz, hogy a kitűzött K+F célt megvalósítsák. A minősítést azért szükséges projektalapon végezni, mivel a közös kutatási gondolat alapján lehet eldönteni, mennyiben mutat túl a technika állásán a projekt szerinti célkitűzés. A tudomány (technika) állásának vizsgálata a minősítési eljárás része. A projekt (projektrész) minősítése során a tudomány (technika) állásának figyelembevételével lehet meghatározni, hogy a kutatás-fejlesztési tevékenység valamilyen új ismeret létrehozását célozza-e meg, illetve olyan tevékenységet takar-e, amelynek eredménye lehet valamilyen új ismeretnek létrejötte.

A projektrész a projekten belüli olyan körülhatárolható egység, illetve tevékenységek sorozata, amely lehetővé teszi a kutatás-fejlesztési tevékenység megítélhetőségét. Az NKFI Hivatal a projektminősítési eljárás során a jelen Útmutatóban részletezett alapvető fogalmi és tartalmi

feltételek fennállása esetén projektként fogadja el a benyújtott projektrészre vonatkozó tervet is.

Ha a projekt kutatás-fejlesztésnek minősül, a minősítés – kérelemre – kiterjed arra is, hogy

- a) meghatározza a projekt alapkutatói, alkalmazott kutatási vagy kísérleti fejlesztési tevékenységeinek arányát (a továbbiakban: arány-meghatározás);

Az arány-meghatározásnak azért van jelentősége, mivel az európai uniós vagy hazai finanszírozású támogatási programok az eltérő K+F típusokhoz rendszerint más-más támogatási mértéket rendelnek, így jelentősége lehet annak, hogy a projekten belül milyen arányban szerepelnek alapkutatói, alkalmazott kutatási és kísérleti fejlesztési tevékenységek.

Az arány-meghatározás igénylése esetén szükséges bemutatni a projekten belül az egyes kutatás-fejlesztési lépéseket, és az adott K+F feladathoz rendelt költségek nagyságát. Ez a részletes lebontás elősegíti a minősítési határozat felhasználhatóságát a pályázati rendszerben.

- b) az adott tevékenységet a kérelmező a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao. tv.) 4. § 32. pontja szerinti saját tevékenységi körében végzi-e.

Ha a szakértői vélemény kialakításához olyan különleges szakismeretre is szükség van, amellyel az NKFI Hivatal nem rendelkezik, az NKFI Hivatal megfelelő szakértelemmel bíró harmadik személy közreműködését is igénybe veheti.

A K+F tevékenység minősítésével kapcsolatos ügyekben az NKFI Hivatal folyamatosan együttműködik megfelelő szakmai tudással rendelkező partnerekkel, jellemzően felsőoktatási intézményekkel, akik az NKFI Hivatal Módszertani Útmutatója figyelembevételével készítik el szakmai állásfoglalásukat az adott témában, melyek beépítésre kerülnek az NKFI Hivatal szakvéleményébe.

A projektminősítés iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a kérelmező nevét és székhelyét, valamint a kapcsolattartást lehetővé tevő adatait és adószámát;
- b) ha a kérelmező képviselővel jár el, a képviselő nevét és a kapcsolattartást lehetővé tevő adatait, mellékelve a képviselési jogosultság igazolását;
- c) számlázási adatokat;
- d) a projektminősítés iránti kérelem tárgyát képező projekt, valamint – projektrész minősítése esetén – a minősített projektrész (a továbbiakban együtt: projekt) címét;
- e) a projekt tudományági besorolását;
- f) a projekt megkezdésének és várható befejezésének időpontját (hónap pontossággal), azzal, hogy a projekt megkezdésének megjelölt időpontja nem lehet későbbi, mint a kérelem benyújtását követő egy év;

Az egy éves objektív határidő a technika állásának változása miatt célszerűségi szempontokból kerül rögzítésre: habár tudományáganként eltérő lehet egy adott területen a technika állásának a változása, általánosságban valószínűsíthető, hogy egy év alatt meghaladottá válik a kérelemben kitűzött projektcél.

- g) a projekt összefoglalását, ideértve – ahol értelmezhető – a projekttel kapcsolatos, világviszonylatban mértékadó technika állásának ismertetését, valamint a kutatás-fejlesztési célkitűzések, a projekt újszerűsége, a projektben rejlő tudományos vagy műszaki

bizonytalanságok, a kutatási módszertan és a projekt mérföldköveit és munkaszakaszait leíró ütemezés bemutatását;

- h) megállapodás alapján, közös tevékenység keretében megvalósított projekt esetén a felek által elvégezni tervezett feladatok megnevezését, azok projektbeli arányával és tervezett költségével;

Közösen végzett K+F projekt esetében a minősítés elvégezhetősége érdekében nemcsak a kérelmező által elvégzett feladatokat, hanem a teljes projektet be kell mutatni részletezve a többi résztvevő által elvégzett egyes feladatokat.

- i) annak megjelölését, hogy a kérelmező kéri-e a projekt alapkutatási, alkalmazott kutatási és kísérleti fejlesztési arányainak meghatározását is (arány-meghatározás);
- j) a projekt költségeinek besorolását költségkategóriák szerint az aránymeghatározás esetében

Az arány-meghatározásnak különösen akkor lehet jelentősége, ha a kérelmező az NKFI Hivatal határozatát a támogatási rendszerben szeretné felhasználni, és a támogató az egyes K+F kategóriákhoz eltérő támogatási mértéket határoz meg. Ha kérelmező kéri az arány-meghatározást, akkor szükséges a projekt részfeladatokra történő lebontása oly módon, hogy egy részfeladat egy K+F kategóriának felel meg és elkülöníthető költségvonzata van. Enélkül az arányosítás nem végezhető el.

- k) annak megjelölését, hogy a kérelmező kéri-e annak megállapítását is, hogy a projekt keretében megvalósítandó, meghatározott tevékenységet a Tao. tv. értelmében saját tevékenységi körben végzi-e, és ha igen, az adott tevékenység ennek elvégzéséhez szükséges kiegészítő jellemzését, ideértve a kérelmező által végezni kívánt tevékenység megjelölését, leírását, a kapcsolódó költségek bemutatását, valamint minden olyan iratot, amely alátámasztja, hogy az adózó a tevékenységet a saját eszközeivel és alkalmazottaival a saját eredményére és kockázatára fogja végezni; saját eszközeivel és alkalmazottaival más megrendelésére, vagy kutatás-fejlesztési megállapodás alapján közösen fogja végezni;
- l) a kérelmező vállalkozás méretbeli besorolására, iparjogvédelmi aktivitására és korábbi kutatás-fejlesztési tevékenységére vonatkozó adatokat;

A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (KKV tv.) 3. §-a szerint kis- és középvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek összes foglalkoztatotti létszáma 250 főnél kevesebb, és éves nettó árbevétele legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszeg, vagy mérlegfőösszege legfeljebb 43 millió eurónak megfelelő forintösszeg. A vállalkozásméret meghatározásánál figyelembe kell venni a KKV tv. 4. és 5. §-ában meghatározott feltételeket is, ezen belül különösen a partnervállalkozás és a kapcsolódó vállalkozás adatait is. Ezeket az adatokat kizárólag statisztikai célokból kell megadni, a minősítésre, annak eredményére semmilyen hatással nincs.

- m) a vezető kutató megnevezését, kutatási szakterületét, valamint a projekthez rendelt személyi állomány létszámát, iskolai végzettség szerinti bontásban;
- n) a kérelem mellékleteinek felsorolását (ideértve az eljárás megindítására és a díjfizetés vállalására vonatkozó nyilatkozatot).

A projektminősítés iránti kérelemhez benyújtott mellékletek - a képviseleti jogosultságon kívül - csupán a kérelemben foglaltak értelmezését szolgálhatják.

1.1. A projektminősítési eljárás díja

A KFI tv. 36. § (4) bekezdése alapján a minősítés díjköteles.

A projektminősítés keretében hozott szakértői vélemény díja bruttó 83 000 forint. Az arány-meghatározás díja bruttó 20 000 forint. A saját tevékenység megállapításának díja bruttó 30 000 forint.

A díjfizetés módja:

A fizetendő díjakat az NKFI Hivatalnak a Magyar Államkincstárnál vezetett HU59-10032000-00334820-00000000 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára átutalással vagy fizetési számlára történő készpénzbefizetéssel kell befizetni a kérelmező nevének, adóazonosító jelének vagy adószámának, valamint a befizetés jogcímének feltüntetésével.

A minősítés keretében hozott szakértői vélemény elkészítésének határideje 30 nap, amely egyszer 15 nappal meghosszabbítható. A határidőbe nem számít bele a hiánypótlási felhívás teljesítésének

2 K+F minősítési eljárások során vizsgált szempontok

A fenti kritériumrendszer mentén az NKFI Hivatal a kutatás-fejlesztési tevékenységek beazonosításához, és azok más tevékenységektől való elhatárolásához olyan minősítési rendszert épített fel, melynek minden egyes pontján végighaladva mind a műszaki, a természettudományos, mind pedig a humántudományi területtel foglalkozó projektek értékelése zajlik.

A minősítési rendszerben alkalmazott eljárások, az adott eljárásra vonatkozó **űrlap** ügyfél általi kitöltésével kezdődnek, mely űrlapokon az alábbi kérdésekre adott válaszok értékelése történik:

1. Mi a projekt célja?
2. Mi az újszerű a létrehozni kívánt projektben?
3. Mi a technika állása?
4. Mi(k) a projekt során feloldani kívánt tudományos vagy technológiai bizonytalanság(ok)?
5. Milyen feltételek és mérföldkövek mentén történik a projekt megvalósítása?

2.1 A projekt célja

Első és legfontosabb lépés a projekt során elérni kívánt cél megfogalmazása. Ennek a célnak olyan átfogó célnak kell lennie, mely alá minden fejlesztési lépés besorolható.

Ha például a célunk egy olyan elektromos hajtású motor kifejlesztése, mely az addig megszokott 300 km helyett 800 km-t képes megtenni egyetlen töltéssel, nem elegendő csupán ezt az egy kritériumot ismertetni, hiszen lehetséges, hogy már létezik ilyen motor, azonban a fejlesztés célja nem biztos, hogy csupán ennyi. Előfordulhat, hogy a már létező 800 km-t egyetlen töltéssel megtenni tudó motornál az új megoldás forgatónyomatéka, teljesítménye, fordulatszámja – és lehetne még jó néhány adattal folytatni a felsorolást – jóval kedvezőbb adatokat mutat.

Fontos tehát a cél tekintetében meghatározni, hogy pontosan, adatokkal alátámasztva milyen eredményt szeretnénk elérni a projekt megvalósítása során. Minden ilyen adat részletes ismertetése tovább árnyalja a képet, s minél cizelláltabb a projekt céljának leírása, annál nehezebb egy éppen ugyanolyan eredményt találni a szakirodalomban vagy a gyakorlatban. Ezzel megkönnyíthetik az újszerűség alátámasztását.

Hangsúlyoznunk kell, hogy ennek a kijelölt célnak megvalósíthatónak kell lennie, tehát az elképzelés nem ütközhet a fizikai megvalósíthatóság hátáraiba, azonban legalább akkora léptékűnek kell lennie, hogy az adott területen járatos szakember számára ne legyen egyértelmű a megvalósítása.

2.2 Az újszerűség

Minden esetben elengedhetetlen az adott projekt újszerűségének ismertetése. Erről a tényezőről már volt szó a K+F kritériumok között is, azonban fontos megemlíteni itt is a minősítés logikája miatt.

Ahogy arról már a kritériumoknál is szó volt, az újszerűségnek nem elegendő csupán Magyarországon vagy az Európai Unió területén újnak lennie. Az újszerűség megállapításához egyszerű szakirodalmi kutatást vagy internetes keresést alkalmaz az NKFI Hivatal, de amennyiben pontosan ugyanaz a megoldás elérhető pl. Kínában, az rontja a projekt újszerűségét. Ebben az esetben segítheti a sikeres minősítést az a tény, hogy ha meg tudja kérelmező fogalmazni, hogy a megoldása miben tér el a már létezőtől.

Ezért is fontos, hogy a kérelmező maga is végezze el a technika állásának feltérképezését. Ezzel egyrészt megóvja magát a felesleges kutatásra fordított összegektől, illetve időtől, másrészt könnyebben meghatározhatja a céljait. Harmadrészt a minősítés során segíteni tudja a minősítést végző szakembert, így minimalizálva annak az esélyét, hogy nem minősíti K+F-nek a projektet. Ha például nem fogalmazza meg kellő alaposítással a projekt célját, de az újszerűségét alaposan bemutatja, akár már létező hasonló termékekkel, eljárásokkal, szolgáltatásokkal való összehasonlítás révén, a minősítést végző szakember számára körvonalazódhat az a kihívás, amivel meg kell küzdenie a projekt megvalósítása során.

Az előző példánál maradva, ha a minősítés során talál az NKFI Hivatal egy elektromos meghajtású motort, mely éppen 800 km-t képes megtenni egyetlen töltéssel, de - az újszerűség tekintetében alapos kutatást végezve - részletesen meghatározta a kérelmező, hogy az adott motor meghatározott forgatónyomatékkal és teljesítménnyel mekkora fordulatszámra képes, (esetleg a saját fejlesztésű korábbi motorjával hasonlítja össze szintén ugyanezen paraméterekkel), akkor kiválóan látszik, hogy a megoldása miben tér el a már létezőtől.

Ugyanez a helyzet a dobozos termékek alkalmazása során is például az informatika területén.

Ha például van egy fejlesztési ötlet, mely szerint a már létező, különböző gyártók által létrehozott termékeket szeretnék egy rendszerbe kapcsolni, s egy közös platformon vezérelni őket, akkor szükséges bemutatni a már készen kapható dobozos termékeket, azok jellemzőit, valamint meghatározni, hogy a létrehozandó közös vezérlő platform milyen elvárásoknak kell megfeleljen. Ha például a különböző gyártók különböző termékei eddig nem voltak képesek egymással kommunikálni, de ebben az adott projektben a fejlesztés során létrehozzák ennek megoldási módját, akkor újszerű megoldást alkottak.

Az új ismeretek létrehozására való törekvés a kutatás-fejlesztés elválaszthatatlan fogalmi eleme.

Az új tudás megszerzése a K+F tevékenység egyik elvárt alapvető célkitűzése, egy adott kontextusban azonban eltérő lehet annak alkalmazása. Például egyetemeken, kutatóintézetekben jellemzően egy adott kutatási projekt teljes egészében a meglévő tudományos ismeretekben történő előrehaladást szolgálhatja¹.

A K+F projekt lehetséges újszerűségét az adott iparágban felhalmozott tudásanyaghoz kell viszonyítani a vállalkezási szektorban is. A projekt eredményei **nem csak az adott vállalkozás számára kell, hogy újak legyenek, hanem azt is bizonyítani kell, hogy az adott iparágban**

¹ 2.14 szakasz Frascati Kézikönyv 2015

sem alkalmaztak még ugyanilyen megoldást (vagy más iparág megoldásai nem alkalmazhatóak az adott iparágban egy az egyben, rutin adaptáció révén). Következésképpen az olyan tevékenység, melyek másolásra, meglévő rendszer adaptációjára, cseréjére irányulnak, nem tartozhatnak a K+F körébe, mivel ez a tudásanyag nem minősül újnak.²

Olyan ismeretnek kutatómunkával történő újbóli megszerzése, amely máshol hozzáférhető formában létezik, nem tekinthető kutatás-fejlesztésnek, még akkor sem, ha azt az adott vállalkozásnál nem ismerték vagy nem alkalmazták. Ugyanakkor, **ha egy más forrásból ismert és hozzáférhető rendszer adaptációja során az adott vállalkozás kereteiben történő alkalmazás érdekében újszerű megoldások kidolgozására és újszerű ismeretek megszerzésére van szükség, akkor a tevékenység kutatás-fejlesztésnek tekintendő.**

Újszerű megoldásról, valamint újszerű ismeretek megszerzéséről van szó akkor, amikor a rendelkezésre álló tudományos ismeretanyag, valamint gyakorlati alkalmazások áttekintése után is maradnak megválaszolatlan kérdések, melyek megválaszolásához kutatómunka, vagy jelentős fejlesztési munka elvégzése szükséges.

Az újszerűség követelménye a kutatás-fejlesztés egyes típusainál eltérő jellegű. Az alapkutatástól az alkalmazott kutatáson át a kísérleti fejlesztés felé haladva az újszerűség követelményének jelentősége fokozatosan más értelmet nyer. Alap- és alkalmazott kutatás esetében a hangsúly az új ismeretek megszerzésén van. **Kísérleti fejlesztésnél a minősítés fókuszpontja egyértelműen eltolódik annak vizsgálata irányába, hogy valamely probléma megoldása nyilvánvaló-e egy olyan személy számára, aki az érintett terület alapvető tudományos ismeretanyagában és technikáiban jártas.**

Az újszerűség meghatározásához **a tudomány/technika világviszonylatban vizsgált állása** jelenti a kutatás-fejlesztési tevékenység megkezdésekor meglévő kiindulási helyzetet. A tudomány/technika állásának vizsgálata, a bárki számára hozzáférhető információk feltárása a viszonyítási alap a megkezdni kívánt tevékenységhez. **Nagyon lényeges annak meggyőző bemutatása, hogy a feltárni kívánt újszerű ismeretek mennyiben jelentenek előrehaladást, új tudáselemeket a jelenleg rendelkezésre álló hazai és nemzetközi ismeretekhez viszonyítva.** A tudomány/technika állásának vizsgálatának alapja lehet például az adott témában hozzáférhető szakirodalom, az elérhető tudományos és alkalmazott eljárásokra vonatkozó publikációk, akár az interneten nyilvánosan elérhető, a gyakorlatban is működő hasonló megoldás.

A kutatás-fejlesztési tevékenységet tervező, illetve folytató személy ezért az adott terület szakértőjétől elvárt gondossággal köteles eljárni a hozzáférhető tudományos ismeretek körének, a tudomány és technika állásának meghatározása érdekében.

A benyújtandó iratokban mindegyik eljárás esetében szükséges bemutatni a technika állását, mellyel összehasonlítva az adott projekt újszerűsége meghatározható. Erre a projekt céljához legközelebb álló megoldás a legkézenfekvőbb. A legközelebbi megoldás lehet a cég saját terméke, szolgáltatása, eljárása, lehet egy versenytárs terméke, szolgáltatása, eljárása, de lehet egy szakirodalmi hivatkozás is, pl. egy

² 2.15. szakasz Frascati Kézikönyv 2015

modellre, vagy létező technológiára. Fontos, hogy a projekt célja a technika állásához képest valamilyen újszerű megoldást tartalmazzon, melyet változatlan formában még sehol nem alkalmaztak.

Amennyiben például az adott projekt célja, hogy egy olyan elektromos hajtású motort alkosson meg, melynek a tömege a korábbi szériához képest változatlan, azonban a teljesítménye és a hatótávolsága jóval magasabb, mint a jelenleg a piacon elérhető társaié, akkor szükséges meghatározni, hogy pontosan mekkora teljesítményű és hatótávolságú elektromos hajtású motorok léteznek ma a piacon, pl. 530kW és 600 km a fenti két adat. Ehhez képest kell a projekt célját úgy meghatározni, hogy az még fizikailag kivitelezhető – tehát nem a valóságtól elrugaszkodott – legyen, de a megvalósítása ne legyen egyértelmű egy, az adott területen jártas mérnök számára. Amennyiben a projekt végrehajtója megvizsgálja a piacon lévő termékeket és nem talál olyan teljesítményű és hatótávolságú motort, mint az ő fejlesztésének célja, akkor jó eséllyel a projekt újszerűnek fog bizonyulni.

2.3 A technika állása

A projekt újszerűségének bemutatásához elengedhetetlen a „Mihez képest új?” kérdés megválaszolása, tehát annak ismertetése, hogy a projekt révén nyert új ismeretek mennyiben jelentenek előrehaladást a rendelkezésre álló tudományos ismeretekhez viszonyítva. Illetve az is fontos tényező lehet egy K+F projekt esetében, hogy milyen módon segíti a tudományos alapelvek vagy összefüggések megismerését a projekt megvalósítása. Ezen tényezők azonban a tudományos kutatásra vonatkoznak, melyek elsősorban az alap kutatás és alkalmazott kutatás tekintetében fontosak.

A kísérleti fejlesztés során fontosak a technológiai újítások, a projekt során tervezett műszaki haladás és az elérni kívánt új, vagy továbbfejlesztett módszerek meghatározása is. Ha ilyen típusú fejlesztés van folyamatban egy cégnél, az is fontos tényező lehet, hogy milyen paramétereket változtatnak meg a projekt során, tehát érdemes részletesen, adatokkal alátámasztva bemutatni az adott technika állását, hiszen így könnyen érzékeltethető, hogy miként és mennyiben jelent műszaki előrehaladást a megoldásunk a meglévő technológiákhoz képest.

Ha például egy olyan banki folyamatmodellt kíván a kérelmező fejleszteni, mely elemzi az ügyfelek viselkedését, és a hitel felvételnél fontos tényezőként számol az ügyfelek viselkedésével a visszafizetési hajlandóságot tekintve, akkor szükséges bemutatni, hogy hol áll most az ügyfélviselkedés elemzése a bankszektorban. Születtek-e már modellek ebben a témában. Ha igen, akkor fontos bemutatni, hogy ezek a modellek pl. milyen tényezőkkel, milyen időtávon, stb. számolnak. Ebben ez esetben sem biztos, hogy a megalkotott megoldás nem lesz újszerű, hiszen lehet, hogy ezek a modellek csupán Amerikában működnek és a magyar gazdasági helyzet teljesen más tényezőkkel kell, hogy kalkuláljon. Azért fontos ezeket a mutatószámokat/modelleket meghatározni, mert ennek biányában a projekt elbírálásába bevont szakértők fogják ezt megtenni az aktuális szakirodalom, vagy az interneten elérhető hivatkozások alapján. Ekkor viszont könnyen előfordulhat, hogy teljesen más irányban kutatnak, mint amerre az adott cég a kutatásait végzi, így nem releváns anyagokat fognak felhozni a technika állásaként. Ezért mindig az adott megoldáshoz minél közelebb álló technikai/ tudományos ismeretek bemutatására is fókuszálni kell. Ez az egyik alapvető tényező egy sikeres K+F minősítéshez.

2.4 A feloldani kívánt bizonytalanság(ok)

A feloldani kívánt bizonytalanság egy kulcseleme a kutatás-fejlesztési projekteknek. Éppen ezért került említésre itt is, és a kritériumoknál is. Ettől az elemtől, illetve az újszerűség mértékétől lesz több a kutatás-fejlesztés, mint egy innováció, ezért nagyon fontos, hogy miként kerül bemutatásra egy adott projektben feloldani kívánt bizonytalanság.

Amennyiben egy projekt célja az, hogy egy eddig nem létező mobilalkalmazást alkosson meg, mely például a tetőre szerelt napelemek teljesítményét monitorozza, távolról is irányítható, ki-be kapcsolható, és az adott ház áramfelhasználását is nyomon követi, és jelzi, ha a felhasznált energia mennyisége túllépi a megtermelt energiáét, esetleg ebben az esetben előre megadott eszközök működését korlátozza is,

akkor lehet, hogy ez a projekt újszerű, mert még nincs ilyen a piacon, de mivel technológiai megvalósítási kérdés nem merül fel egy programozó számára, így bizonytalanságot nem tartalmaz a projekt. Ennek megfelelően ez a projekt innováció, de nem kutatás-fejlesztés.

Ugyanezen analógia mentén, ha ennek az adott mobiltelefonos applikációnak meg kell oldania például különböző gyártók termékeinek egy platformon való kezelését, mert ez egy egész társasház eszközeit kezeli, akkor felvetődhetnek olyan technikai jellegű problémák, melyek egy átlagos szoftverfejlesztő tudásával nem oldhatók meg. Ezeket a kérdéseket/ problémákat tekintjük tudományos vagy technológiai bizonytalanságnak egy K+F projektben.

A projekt kimenetele tudományos, műszaki szempontból bizonytalan, a megvalósíthatóság kockázatát rejtí magában.

Tudományos, műszaki bizonytalanságról akkor beszélhetünk, ha az arra vonatkozó tudás, hogy

- valami tudományosan lehetséges, vagy
- valami műszakilag, technológiailag kivitelezhető, vagy
- valamit hogyan lehet a gyakorlatban megvalósítani, megmérni

még nem elérhető.³

Nem áll fenn *tudományos vagy műszaki bizonytalanság* olyan esetben, ha a megszerezni kívánt új tudás vagy a probléma megoldása nyilvánvaló az érintett terület alapvető tudományos ismeretanyagában és technikájában jártas személy számára. A jártas személy az, aki rendelkezik az adott területen megfelelő szaktudással (végzettséggel), és tapasztalattal, azaz dolgozik (dolgozott) is az adott szakterületen.

Gyakran okoz tudományos/műszaki bizonytalanságot, ha egy tudományosan/műszakilag már kivitelezhetőnek tartott megoldást költséghatékony, megbízható és reprodukálható folyamattá, anyaggá, terméké vagy szolgáltatássá kell alakítani. Az olyan kivitelezhetőségi kérdések, amelyek által felvetett problémák tudományos módszerek alkalmazása nélkül feloldhatók egy, a területen dolgozó szakember által, nem tekinthetők tudományos vagy műszaki bizonytalanságnak/kockázatnak. Ehhez hasonlóan **azok a javítások, finomhangolási munkák, optimalizációs feladatok, melyek megoldása nincs hatással az alapul szolgáló tudományra vagy technológiára, nem tekinthetők a tudományos vagy műszaki bizonytalanságot/kockázatot feloldó munkának.**⁴ Annak érdekében, hogy egy tevékenység (vagy különböző tevékenységek kombinációja) közvetlenül hozzájáruljon a fejlődéshez a tudomány vagy technológia területén, kísérletet kell tennie egy, a fejlődéshez köthető tudományos vagy műszaki bizonytalanság valamely elemének megoldására.

Egy új műszaki tulajdonságokkal rendelkező kompozit anyag kikísérletezése, vagy egy új (gyorsabb) karakterfelismerést lehetővé tevő számítógépes algoritmus fejlesztése műszaki bizonytalanság feloldására törekszik.

Egy empirikus társadalomtudományi kutatómunka, amely addig lényeges elemeiben nem feltárt összefüggésekre mutat rá, tudományos

³ *Guidelines on the Meaning of Research and Development for Tax Purposes (5 March 2004).* 3.o. http://www.bis.gov.uk/assets/biscore/corporate/migratedd/publications/n/new_rd-guidelines-2004.pdf/2012. szeptember 20-i letöltés.

⁴ *Guidelines on the Meaning of Research and Development for Tax Purposes (5 March 2004).* 3.o. http://www.bis.gov.uk/assets/biscore/corporate/migratedd/publications/n/new_rd-guidelines-2004.pdf/2012. szeptember 20-i letöltés.

bizonytalanságot old fel: a szakirodalomban ismert a megküzdés és érzelmi intelligencia viszonya, a vezetői működés hatékonysága szempontjából azonban kérdés lehet ezek hatása. Az összefüggések feltárása későbbi eljárások kifejlesztését alapozhatja meg. A gyógyszerfejlesztés során a mellékhatások tesztelése egyértelmű kockázatokat rejt magában a tekintetben, hogy a fejlesztés eredményes lesz-e.

A kutatómunkának része mind a bizonytalanság (olyan esemény, aminek bekövetkezési valószínűsége nem mérhető), mind a kockázat (annak becsülhető esélye, hogy egy kedvezőtlen, és nem befolyásolható esemény bekövetkezik), a bizonytalanság és kockázat a kutatómunka alapcélkitűzéseivel van szoros összefüggésben. Például, egy kutatási projekt számos egymás mellett létező hipotézis feloldására irányulhat, de nem biztos, hogy mindegyik ellentmondás megszüntetése sikeres lesz. Ennek ellenére maga az elvégzett munka még kutatás-fejlesztésnek minősül.

Nem minden projekt éri el a kívánt eredményt a tudomány vagy a technológia területén. Például ha egy elem élettartamának észrevehető megnövelése csupán csekély sikerrel jár, vagy egy meghatározott génnek a génszekvenciába való beillesztése nem sikerül, akkor – ha a projektek a tudomány vagy technológia területén fejlesztést céloznak és tudományos vagy technológiai bizonytalanság megszüntetése a céljuk – a sikertelen projektek is K+F munkának számítanak.⁵

Általánosságban tehát, egy K+F projekt esetén bizonytalanság merülhet fel

- a költségekben,
- a megvalósítás időtartamában,
- a tekintetben, hogy a kitűzött cél megvalósítható-e, illetve
- a megvalósításhoz szükséges erőforrások tekintetében.⁶

Rendkívül fontos azonban, hogy **minden idő, költség, vagy bármilyen erőforrás tekintetében felmerült bizonytalanság a projekt céljához kapcsolódó tudományos vagy technológiai problémára vetítve legyen bemutatva.**

Például a projekt célja egy olyan szoftverrendszer kifejlesztése, amely képes több gyártó által előállított képalkotó diagnosztikai berendezést távolról irányítani rendkívül nagy (1 milliméteres) pontossággal. Ebben a projektben a legfőbb bizonytalanságot az jelenti, hogy lehetséges-e olyan szoftverrendszert megalkotni, amely egy adott gyártó hardver eszközeit képes távolról vezérelni olyan módon, hogy egy másik gyártó hardver eszköze (jelen esetben egy kamerarendszer) is csatlakoztatva van hozzá. E bizonytalansággal kapcsolatban fontos meghatározni olyan kulcskritériumokat – azaz lefordítani műszaki nyelvre a fennálló problémát – melyek meghatározása/megoldása nélkülözhetetlen a probléma megoldásához. Jelen esetben a legfontosabb kritérium az 1 milliméteres pontossággal való mozgítás, illetve, hogy létrehozható-e olyan platform, mely gyártófüggetlen módon minden berendezést irányítására képes.

Másik példa lehet ugyanezen szoftverrendszer tekintetében, ha azt feltételezzük, hogy ilyen szoftverrendszer már létezik, elérhető a piacon, a mi vállalkozásunk viszont olcsóbban, tehát alacsonyabb költséggel kívánja előállítani. Ebben az esetben a bizonytalanságot az anyagi lehetőségek szükségessége okozza, de maga a bizonytalanság abban áll, hogy költségtakarékosság okán egy olcsóbb anyagból szeretné a cég a kamerarendszert kivitelezni, ami például nem áll ellen megfelelően az olyan magas hőmérsékletnek, amely az adott alkalmazási területen jellemző. Ebben az esetben a műszaki bizonytalanságok tehát az anyaghasználaton alapulnak, s az ezzel kapcsolatban felmerülő problémákat és az azokra adandó megoldási javaslatokat szükséges bemutatni a bizonytalanság fennállásának igazolása céljából.

A műszaki bizonytalanság szintén a technika állásából szűrhető le. Ha a projekt szerinti cél megoldható az ismert, elérhető ismeretanyag alapján, akkor nincs mihez mérni sem az újszerűséget, sem a tudományos, műszaki bizonytalanságot. **Szükséges annak bizonyítása, hogy a felmerülő tudományos, műszaki bizonytalanság rutinszerűen, a meglévő és rendelkezésre álló ismeretek alapján nem oldható fel, szükséges az adott projektben előirányzott kutatások és kísérletek elvégzése.**

⁵ *Guidelines on the Meaning of Research and Development for Tax Purposes (5 March 2004).* 12.o. http://www.bis.gov.uk/assets/biscore/corporate/migratedd/publications/n/new_rd-guidelines-2004.pdf/2012. szeptember 20-i letöltés.

⁶ 2.6 szakasz Frascati Kézikönyv 2015

Ismert megoldás, hogy a mézet meghatározott hőkezelésnek vetik alá a kristályosodás megakadályozása céljából. Nem ismert azonban például, hogy milyen hőfokon, milyen időtartamú hőkezelés szükséges, hogy a kristályosodást meghatározott időn túl kitolják a beltartalmi értékek megtartása mellett.

Rendszertalanság

A tudományos, illetve műszaki bizonytalanság/kockázat **rendszerbizonytalanságot** is magában foglalhat. A rendszerbizonytalanság egy tudományos vagy műszaki bizonytalanság, mely inkább egy rendszer komplexitásából ered, mintsem abból, hogy hogyan viselkednek annak egyes összetevői külön-külön. Tudományos vagy műszaki bizonytalanság áll elő, ha egy az adott területen tevékenykedő szakember nem tudja megállapítani, hogy hogyan kellene kombinálni a különböző alkotórészeket vagy alrendszereket a szándékolt funkció elérése érdekében.⁷

Hasonló megfogalmazás található a Frascati Kézikönyvben, mely kifejezetten a szoftverfejlesztésekben rejlő rendszerbizonytalanságokra koncentrál. Legnagyobb arányban valóban e tématerületen fordul elő ez a típusú bizonytalanság, hiszen manapság az informatikai rendszereknek olyan volumenű paramétert kell tudni kezelni, mely nagyon gyakran vezethet rendszerbizonytalansághoz. Ennek ellenére a fogalom, tehát a paraméterek sokaságából, illetve azok összehangolásából adódó bizonytalanság, nem csupán a szoftverfejlesztés területén képzelhető el.

A szoftverrendszerek területén előfordulhat, hogy egyes önálló projektrészek nem tekinthetők kutatás-fejlesztésnek, de ezen projektrészek egy nagy projektbe való aggregálása képes olyan technológiai bizonytalanságokat okozni, mely miatt a teljes projektet kutatás-fejlesztésnek kell tekinteni.⁸

*A több hardver elemet integráló rendszerek, legyen az például több gyártótól származó kép- és hangrögzítésre alkalmas eszközök sokaságát egy újszerű megfigyelő rendszerre integráló fejlesztés lehet kutatás-fejlesztés, amennyiben nem volt egyértelmű és rutinszerű ezen eszközök és azokat vezérlő szoftverek összekapcsolásának módja. Tehát lehet bizonytalanság abban is, hogy hogyan lehetne az egyes összetevőket kombinálni az átfogó hatás érdekében, azaz a kombinatív munka is lehet K+F.
A standard technológiák, eszközök, és/vagy folyamatok kombinálása magában rejthet tudományos vagy műszaki bizonytalanságot, még akkor is, ha az integrációjuk alapelvei ismertek.⁹*

2.5 A projekt bemutatása

A műszaki tartalmú projektek esetén egyértelmű, hogy a fenti pontok bemutatásával hogyan írható jól körbe egy K+F projekt. Ha a kérelmező bemutatja a projekt megkezdésekor fennálló helyzetet, tudásszintet, az akadályokat és az új ötletet és módszertant, nagy valószínűséggel sikeresen bemutatta a projektjét. Könnyű számokat rendelni az egyes pontokhoz, azonban a humán- és társadalomtudományi projektek esetén ez jóval nehezebb feladat. Az NKFI Hivatal az alábbi szempontok mentén ajánlja az ilyen projekteket bemutatni:

- Kutatási terv ismertetése, melynek részeként ismertesse a tudomány/technika állása, mind a

⁷ *Guidelines on the Meaning of Research and Development for Tax Purposes (5 March 2004)*. 6.o. http://www.bis.gov.uk/assets/biscore/corporate/migratedd/publications/n/new_rd-guidelines-2004.pdf/2012. szeptember 20-i letöltés.

⁸ 2.73. szakasz Frascati Kézikönyv 2015

⁹ *Guidelines on the Meaning of Research and Development for Tax Purposes (5 March 2004)*. 6.o. http://www.bis.gov.uk/assets/biscore/corporate/migratedd/publications/n/new_rd-guidelines-2004.pdf/2012. szeptember 20-i letöltés.

hazai, mind a nemzetközi szakirodalom alapján, és amelyből kiderül, hogy mi az a kutatási rés, tudományos bizonytalanság, mely a projekt megvalósítását indokolja,

- Az azonosított kutatási rés/tudományos bizonytalanság ismeretében melyek a szakirodalommal alátámasztott (hivatkozásokkal ellátott) hipotézisek,
- A kutatási terv részeként melyek a hipotézisek tesztelését lehetővé tevő módszertanok (minta, eszközök/mérőeszközök, vizsgálati eljárás bemutatása), valamint
- Az egyes munkaszakaszok, részfeladatok és mérőföldkövek bemutatási ebben az esetben is elengedhetetlen.

Kutatási terv:

Az a dokumentum, mely a projekt megkezdése előtt rendelkezésre áll, tartalmazza a tudományos bizonytalanságot, hipotéziseket, és ezek megválaszolását szolgáló módszertant. Alapvető a projekt fő- és rész céljainak azonosítása, a kritikus pontok tisztázása, az időszükséglet megbecslése (hasonlóan a projekttervekhez), azonban az empirikus feladatokat elméleti bevezető előzze meg. Ennek tartalma:

- A kutatási téma fontosságának kijelölése
- Általános háttér információk biztosítása
- A vizsgálandó kulcselem definiálása
- Az általános problémakör leírása/aktuális kutatási gyakorlata a vizsgálandó területnek
  - Szakirodalmi áttekintő biztosítása elméleti vonatkozásban
  - A korábbi, témában történt kutatási projektek bemutatása
  - Releváns, minőségi szakirodalom, hazai és nemzetközi publikációk áttekintése, megfelelő, tudományos igényű hivatkozása, pl. ún. APA stílus: https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/using_research/citation_style_chart.html
    - szövegközi hivatkozás: (van Mierlo & Bakker, 2018)
    - felhasznált irodalom jegyzéke, teljes hivatkozás: van Mierlo, H., & Bakker, A. B. (2018). Organizational resources, organizational engagement climate, and employee engagement. *Career Development International*, 23(1), 67. <http://doi.org/10.1108/CDI-03-2017-0060>
- A kutatási rés (bizonytalanság) pontos bemutatása
- A kutatásnak és céljainak bemutatása
- Átfogó kép biztosítása, egyfajta bevezetés, majd az adott konstruktum pontos definiálása
- A hipotézisek megfogalmazása (tisztá, logikus, átlátható, értékmentes, specifikus: adott tudományos konstruktumhoz kapcsolódóan, a megjelölt populációra vonatkozóan) elméleti beágyazottsággal (ismertetni szükséges azokat a szakirodalmi információkat – hivatkozásokkal – melyre a hipotéziseket a kutató alapozza)
  - Példahipotézis:
    - az érzelmi intelligencia és az iskolai teljesítmény között közepes, pozitív irányú együttjárás található (Mitrofan & Cioricaru, 2014), így feltételezhető, hogy felnőttek esetében az érzelmi intelligencia mértéke és a munkahelyi teljesítményutatók között is felfedezhető ez az összefüggés.
      - vizsgált konstruktum: érzelmi intelligencia
      - vizsgálandó populáció: munkahellyel rendelkező felnőttek
      - elméleti beágyazottság: Mitrofan, N., & Cioricaru, M.-F. (2014). Emotional Intelligence and School Performance-correlational Study. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 127, 769–775. <http://doi.org/10.1016/J.SBSPRO.2014.03.352>

A kutatási terv módszer fejezete szolgál arra, hogy ezen fejezet birtokában egy kompetens kutató meg tudja ismételni a kutatás empirikus részét. Részei:

- Résztvők, minta: a hipotézisben megjelenő populációból történő mintaválasztás módja, résztvevők szükséges száma, sajátosságai
- Mérőeszközök: a kutatási kérdés, hipotézisek igazolásához felhasznált mérőeszközök részletes és konkrét bemutatása (amennyiben a mérőeszköz fejlesztés is a projekt része, szükséges a fejlesztési folyamat alapos leírása is)
- Eljárás: a teljes empirikus folyamat leírása, részletes dokumentálása

3 Az aránymeghatározás

A KFI törvény alapján (illetve korábbi tevékenységek vizsgálata esetén a tevékenység végzése idején irányadó törvény szerint) a kutatás-fejlesztés magában foglalja az alapkutatást, alkalmazott kutatást és kísérleti fejlesztést. Tartalmilag lényegében megegyezik a KFI törvény fogalomrendszere a Frascati Kézikönyv definícióival. A kutatás-fejlesztés meghatározásakor azonban minden esetben a KFI törvény rendelkezései az irányadók, a Frascati Kézikönyv definícióinak és további értelmezéseinek az idézése csupán a jobb tájékozódást szolgálja.

Alapkutatás

A KFI törvény értelmében az alapkutatás olyan felfedező jellegű kísérleti vagy elméleti munka, amelyet elsősorban jelenségek, tapasztalatok és megfigyelések megértéséhez szükséges új ismeretek megszerzésének érdekében folytatnak anélkül, hogy kilátásba helyeznék azok gyakorlati alkalmazását vagy felhasználását.¹⁰

A Frascati Kézikönyv szerinti alapkutatás fogalma tartalmilag megegyezik a KFI törvény fogalmával. Az alapkutatás kísérleti vagy elméleti munka, melynek elsődlegesen a célja alapvető jelenségekkel, megfigyelésekkel kapcsolatos új tudás megszerzése, anélkül, hogy az eredmények gyakorlati alkalmazását, hasznosítását kilátásba helyeznék.

¹¹

A Frascati Kézikönyv szerint az alapkutatás abból a célból elemző tulajdonságokat, struktúrákat és kapcsolatokat, hogy hipotéziseket, elméleteket állítson fel, vagy törvényszerűségeket állapítson meg, és ezeket igazolja. Fontos azonban kiemelni, hogy nincs gyakorlati hasznosítása, mivel a kutatást végző adott esetben nem is tudja, hogy a kutatás eredményének milyen lehetséges gyakorlati alkalmazási területe lehet. A kutatási eredményeket általában nem adják el, hanem tudományos publikációkban jelentetik meg.¹²

Alapkutatás esetén a kutatónak nagyfokú szabadsága van arra, hogy saját maga állapítsa meg a kutatás célkitűzését. Alapkutatásokat általában a felsőoktatásban és meghatározott esetekben a kormányzati szektorban végeznek. Az alapkutatás tehát elsődlegesen új ismeretek megszerzésére irányul azzal, hogy számos jövőbeli probléma megoldására alkalmas és felhasználható lehet. A vállalati szektorban is előfordul, hogy végeznek alapkutatásokat, de ezeknek rövid távon nem várható a kereskedelmi hasznosításuk. Ennek sajátos esete az ún. célzott alapkutatás (oriented basic research). Például energia megtakarításra vonatkozó technológiák fejlesztése alapkutatásnak

---

¹⁰ KFI tv. 3. § 1.

¹¹ 2.25 szakasz Frascati Kézikönyv 2015

¹² 2.26. szakasz, Frascati Kézikönyv

minősülhet, amennyiben nincs kilátásba helyezve annak gyakorlati alkalmazása. Ugyanakkor az ilyen típusú projektek specifikus céllal rendelkeznek; specifikusan energia megtakarításra irányulnak.¹³

A célzott alapkutatót a Frascati Kézikönyv szerint el kell különíteni a tiszta alapkutatótól. A tiszta alapkutatót az adott ismeretanyagban való előrelépés érdekében használják, anélkül, hogy bármilyen gazdasági, társadalmi előnyt várnának el, vagy valamilyen gyakorlati probléma megoldására használnák, vagy az alkalmazási területért felelős szektorba transzferálnák. Ezzel szemben a célzott alapkutatót azzal az elvárással végezték, hogy széleskörű új ismeretanyagot eredményezzen, mely alapul szolgálhat más azonosított aktuális vagy várható jövőbeli problémák, lehetőségek megoldására.¹⁴

Alkalmazott kutatás

A KFI törvény rendelkezése szerint az alkalmazott tervezett kutatás vagy kritikus vizsgálat, amelynek célja új ismeretek és szakértelem megszerzése új termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez, vagy a létező termékek, eljárások vagy szolgáltatások jelentős mértékű fejlesztésének elősegítéséhez, amelyek lehetnek többek között digitális termékek, eljárások vagy szolgáltatások, bármilyen területről, technológiából, iparágból vagy ágazatból (beleértve, de nem kizárólagosan a digitális iparágakat és technológiákat is, mint például a szuperszámítógépek, kvantumtechnológiák, blokklánc-technológiák, mesterséges intelligencia, kiberbiztonság, big data és felhőalapú technológiák); az ipari kutatás magában foglalja komplex rendszerek összetevőinek létrehozását, és beletartozhat a prototípusok laboratóriumi környezetben vagy létező rendszerekhez szimulált interfésszel rendelkező környezetben történő megépítése, valamint kísérleti sorozatok gyártása, amennyiben ez az alkalmazott kutatáshoz és különösen a generikus technológiák ellenőrzéséhez szükséges.¹⁵

A Frascati Kézikönyv szerint az alkalmazott kutatás eredeti vizsgálat új tudás megszerzése érdekében. Ugyanakkor elsődlegesen specifikus gyakorlati célkitűzések megvalósítására irányul.¹⁶

A Frascati Kézikönyv meghatározása alapján alkalmazott kutatás az alapkutató eredményeinek lehetséges hasznosítását, vagy valamely előre kitűzött cél eléréséhez új módszerek vagy eljárások meghatározását szolgálja.¹⁷ E kutatás bizonyos konkrét problémák megoldása érdekében egyaránt kiterjed a meglévő tudományos ismeretanyag számbavételére és annak céltudatos bővítésére.

Az alkalmazott kutatással szembeni elvárás, hogy annak eredményei közvetlenül csak egyetlen vagy korlátozott számú termék, eljárás, módszer vagy rendszer esetében legyenek lehetségesen hasznosíthatók. Az új tudás hasznosítása ezekben az esetekben a szellemi tulajdon védelmének eszközeivel (beleértve a titokban tartást) oltalmazható.¹⁸

Alkalmazott kutatásnak minősült az a kutatás, amelyet biztosítási területen működő társaság árvízi eloszlások eddigétől eltérő új generációjának kidolgozása témában rendel meg. A két vizsgált árvízi öblőzet lehatárolását az előző év kutatási anyagában szereplő digitális terepmodellek alapján végzik el, továbbá részletesen megvizsgálják az öblőzeteket szegélyező folyószakaszok hidrológiai viszonyait, a kutatás központi része az öblőzetek elöntésének hidraulikai modellezése és veszélytérképezése. Az elvégzett munkában újszerű elemként jelenik meg a projekt célkitűzése, elöntési hidraulikai modell bemenő adatainak meghatározása során alkalmazott módszerek, és a kapott eredményekben, amelyek összességében jelentős előrehaladást jelentenek a rendelkezésre álló tudományos ismeretekhez viszonyítva, mivel a modellépítés során szerzett tapasztalatok széleskörűen felhasználhatók más konkrét helyszínek árvíz-veszélyeztetettség vizsgálatainál,

¹³ 2.27. szakasz Frascati Kézikönyv

¹⁴ 2.28 szakasz Frascati Kézikönyv 2015

¹⁵ KFI tv.3. § 2.

¹⁶ 2.29 szakasz Frascati Kézikönyv

¹⁷ 2.30. szakasz, Frascati Kézikönyv

¹⁸ 2.31 szakasz Frascati Kézikönyv 2015

másrészt a modellezés konkrét eredményei a helyszínek árvízvédelmének gazdaságosabb és biztonságosabb fejlesztését teszik lehetővé, az adózónál történő biztosítási-gazdasági jellegű felhasználáson túl.

Alkalmazott kutatásnak, és ezért kutatás-fejlesztésnek minősül az a kutatás, amelyet egy biztosítókkal foglalkozó cég földrengés veszélyeztetettség felmérése céljából rendel meg, ennek során meglévő információk elemzéséből, régebbi és új mérések eredményeiből származtatott adatokból ismert számítási módszerekkel állítják elő az új tudást képviselő veszélyeztetettség adatokat, a számítások bemenő adatainak előállítását, valamint a magyarországi viszonyoknak, a kidolgozott adatoknak leginkább megfelelő megközelítési, számítási módszerek kiválasztása pedig jelentősen meghaladja a szokásos mérnöki tevékenység szintjét. Emellett a földrengés-szenáriók analízise olyan tudományos megfontolásokat kíván, amely szintén meghaladja a szokványos tevékenység szintjét, és nem nyilvánvaló az érintett területen csak az alapvető tudományos ismeretanyagában és technikáiban jártas szakember számára.

Közvetetten és különösen hosszabb távon természetesen lehetséges, hogy a korlátozott hasznosítási perspektívájú alkalmazott kutatási eredmények lehetővé tesznek más hasznosításokat is. Előfordul az is, hogy az alkalmazott kutatás melléktermékeként – azaz nem annak a tervezett megismerési folyamatnak a keretében, amelyre az eredeti kutatást tervezték – olyan eredmény jön létre, amelynek hatása jóval túlmutat az eredeti alkalmazott kutatási eredményeken és célkitűzéseken. Valójában mindkettő nagyon fontos és lényeges gazdasági – ún. tovagyrűző – hatás (az alapkutatásoknak is vannak tovagyrűző hatásai).

Alkalmazott kutatásnak minősül például a társadalomtudományok területén az a projekt, amely egy adott iparágban a szakemberektől elvárható kompetenciák és a versenyképesség között húzóóó összefüggések feltárására törekszik. Azonosítja azon kompetenciacsoportokat, amelyek az adott iparág versenyképességét befolyásolják; majd a kompetenciacsoportokra fókuszáló oktatásmódszertan kifejlesztését is végrehajtja. A projekt kiinduló hipotézise, hogy bizonyos kompetenciák és az adott ipari ágazat versenyképessége között pozitív korreláció van. Ha a munka ezen feltételezés igazolását tűzi ki célul, akkor beszélhetünk alkalmazott kutatásról, hiszen új ismeretek megszerzését tűzték ki célul. Amennyiben az így nyert információkat összesítve és felhasználva új eljárások megtervezése és kidolgozása is megvalósul, például egy pilot oktatás lebonyolítása, értékelése, eredményeinek visszacsatolása keretében, akkor már kísérleti fejlesztésről is beszélhetünk.

Alkalmazott kutatásnak tekinthető az a tevékenység, amelynek célja speciális lakossági hitelfortfolio értékelésére alkalmas modell létrehozása, amely figyelembe veszi a pénzügy-gazdasági válság következtében az ügyfelek viselkedésének és vissza nemfizetési rátájának változásait. A kutatás hipotézise arra az ellenmondásra épül, hogy hitelkihelyezés előtt kizárólag az ügyfél jelentkezési mutatóit bírálják el és a viselkedési mutatókat nem veszik figyelembe, holott több mint 50%-os mértékű lehet a viselkedési scoring modell megkülönböztető ereje a jelentkezési mutatókkal szemben, így nem lehet jelentős megkülönböztető erejű adóminősítési rendszert kialakítani új viselkedési scoring típusú változók felhasználásával. A kutatás során három létező módszertant vizsgálnak, amelyek az adóminősítő rendszerek kialakítására vonatkoznak, ezek közül a lineáris regressziót választották, a modell ellenőrzésére pedig egy alternatív döntési fa modellt hoznak létre. A kutatás eredményeként három modell jön létre, amely alapján megbízhatóbban lehet megkülönböztetni a hitellel rendelkező ügyfeleket. A kutatás újszerűsége, hogy nem a hagyományos klasszikus scorecardok és jelentkezési változók alapján próbálta feloldani a tudományos bizonytalanságot, hanem eddig a hitelezésben nem használt modelleket is igénybe vesz.

Kísérleti fejlesztés

- A KFI törvény 3. §-ának 7. pontja értelmében kísérleti fejlesztésnek minősülhetnek a meglévő tudományos, technológiai, üzleti és egyéb vonatkozó ismeretek és szakértelem megszerzése, összesítése, megosztása, alkalmazása és felhasználása új, módosított vagy javított termék, eljárás vagy szolgáltatás terveinek létrehozása vagy megtervezése céljából, ide tartozhatnak digitális termékek, eljárások vagy szolgáltatások, bármilyen területről, technológiából, iparágból vagy ágazatból (beleértve, de nem kizárólagosan a digitális iparágakat és technológiákat is, mint például a szuperszámítógépek, kvantumtechnológiák, blokklánc-technológiák, mesterséges intelligencia, kiberbiztonság, big data és felhőalapú vagy peremtechnológiák),

A Frascati Kézikönyv értelmezésében a kísérleti fejlesztés módszeresen végzett tevékenység, mely a kutatásból és gyakorlati tapasztalatból szerzett ismeretanyagból merítve, és új tudást eredményezve új termékek és új eljárások bevezetésére, valamint a már meglévő eredmények

továbbfejlesztésére törekszik.¹⁹

A kísérleti fejlesztés olyan tevékenységként határozható meg, amelynek célja a kutatás során szerzett ismeretek gyakorlati alkalmazássá alakítása, beleértve a tesztelési és értékelési célú tevékenységeket is.

Kutatás-fejlesztésnek minősül például az a projekt, amelynek célja egy vállalatnál korábban működő összefüggő rendszer feltérképezése, majd új juttatási rendszer kidolgozása újfajta értékelési szempontok figyelembevételével. Ilyen új szempont például a relatív mérőszámok alkalmazása a teljesítmény számításánál. Ezeknek a relatív mérőszámoknak a meghatározása jelenti azt a tudományos bizonytalanságot, amelyre a kutatás-fejlesztés keresi a megoldást. A megfelelő mérőszámok és az azokból felállított algoritmusok, hipotézis vizsgálatokon keresztül kerülnek kiválasztásra. A projekt során a kontroll csoport felállítására is szükség lehet, hogy a felállított több hipotézis vizsgálatára ezeken keresztül kerüljön sor. Így megtalálható a vállalati igényekhez legjobban illeszkedő megoldás. Amennyiben a felállított hipotézisekre épülő új juttatási rendszer és annak szoftveralkalmazása is kifejlesztésre kerül, a tevékenység kísérleti fejlesztésnek tekinthető.

Egy gazdálkodástudományi témakörben a kísérleti fejlesztés nem megszokott kutatási kategória, hiszen ez a típusú kutatás elsősorban műszaki alkalmazásokban gyakori. Egyes esetekben azonban előfordulhat, hogy a tevékenység informatikai, műszaki jellegű feladat, gazdasági területen történő alkalmazással. Ilyen esetekben egy számítási módszer, illetve egy modell, amely önálló kutatás-fejlesztési tevékenység eredménye, besorolható a kísérleti fejlesztési kategóriájába. A tevékenységet bemutató dokumentumokban ilyenkor indokolt utalni arra, hogy a módszertan tervezése és közreadása megtörtént-e, amely a kísérleti fejlesztés definíció kritériuma. Ha a tanulmányban megtalálható a módszer elméletének bemutatása, a feladatra való alkalmazás módszerének levezetése, majd a módszertan részletes leírása is, azok ezen az alkalmazási területen a prototípusnak feleltethetők meg. Ilyen esetekben a tevékenység és a kutatás eredménye a szolgáltatás jelentős javítását, továbbfejlesztését szolgálja.

A laboratóriumi kísérletek során lényegtelennek tűnő, vagy ki sem derülő dolgok a léptéknöveléssel komoly problémákat eredményezhetnek, amelyek a próbautizmi gyártást nagy mértékben befolyásolhatják, ezekben az esetekben mérlegelés tárgya, hogy az adott problémát rutin tevékenységgel oldják meg vagy olyan tevékenységgel, amely a tudományos ismereteket bővíti.

A kísérleti fejlesztésnél is alapvető elvárás, hogy a végeredményt, és annak felhasználását tekintve jelenjen meg egyértelmű tudományos-technológiai bizonytalanság, azaz a fejlesztési folyamat és annak eredménye ne lineáris módon, egyetlen megoldást preferálva vezessen alkalmazáshoz – legyen benne valóban kísérletezés. Azoknak a módszereknek a használata, amelyek megközelítésükben kísérletezésen alapulnak – pl. genetikus algoritmus futtása, ismert algoritmusokkal futó szimuláció, optimalizációs eljárások stb. – önmagában nem jelenti azt, hogy kísérleti fejlesztés történik. Ha az alkalmazás rutinszerű, céljai bejáratottak és ismertek – ilyen például az árvíz-, vagy időjárás-előrejelzés – akkor az nem kísérleti fejlesztés.

A jelzett módszerek és további, nagy tudást igénylő tevékenységek is lehetnek ugyanakkor kísérleti fejlesztés részei, abban az esetben, ha a teljes projekt kísérleti fejlesztésnek minősíthető. Például termelés-optimalizációs feladatok megoldása, amennyiben azt a fejlesztési célt szolgálják, hogy – több változatban gondolkodva – milyen üzemcsarnok épüljön fel, és hogyan legyen megszervezve az anyagáramlás, kísérleti fejlesztésnek tekinthető addig a pontig, amíg döntési alternatívák léteznek a tekintetben, hogy épüljön-e az iparágban szokásosnak tekinthetőhöz képest jelentősen újnak számító üzem vagy sem. Ebben az esetben fontos, hogy a felmerülő döntési alternatívák jelentősen különbözzenek az addig ismert megoldásoktól.

Kísérleti fejlesztés hagyományosan azokban az esetekben valósul meg, amikor egy új berendezést, új terméket terveznek meg és fejlesztenek ki. Pl. egy új, a korábbiaktól jelentősen különböző (vagy addig nem is létező) szerszámgép megtervezése és megépítése, vagy egy új, központi technológiára épülő termék felhasznált anyagainak, külső burkolatának, belső elrendezésének és felhasznált anyagainak kikísérletezése is kísérleti fejlesztés. Meglévő termék új burkolatának fejlesztéséhez kapcsolódhatnak tudományos-technológiai bizonytalanságok (pl. deformálódás hőmérséklet hatására, törés és annak veszélyessége, mérgező anyagok kibocsátása), így az kísérleti fejlesztésnek tekinthető.

Egy bizonytalanságot feloldani kívánó kísérleti fejlesztés esetében is lényeges a tudományos, műszaki újszerűség.

Az a fókuszcsoporthoz tartozó vizsgálat, amelyik kutatási módszerrel deríti ki, hogy melyik reklámarc lesz hatásosabb a termék reklámjában, nem tekinthető kísérleti fejlesztésnek, mert bár van bizonytalanság a végeredmény tekintetében, a munka eredményeként létrejövő újdonság tudományos-technológiai mérvével nem értékelhető. Ugyanakkor, ha a fókuszcsoporthoz tartozó vizsgálat egy általánosabb ismeretszerzés része, hogy milyen típusú arcképek adhatók el jobban a termékek, a munka a célok figyelembevételétől függően tekinthető kísérleti fejlesztésnek, vagy kutatásnak. Ha ugyanis a létrejövő új összefüggést hatékonyabb reklámfilmek készítésére/ készíttetésére használja maga a fejlesztő, akkor

¹⁹2.32 . szakasz, Frascati Kézikönyv

kísérleti fejlesztés történt, ha a cél csupán az új ismeret szerzése volt, közvetlen alkalmazási szándékok nélkül, kutatásnak is minősíthető.

A vélemények megismerésére törekvő különböző közvélemény-kutatások esetről esetre különbözőek. A rutinszerűen végrehajtott ismeretszerzés (politikai közvélemény-kutatás, kereskedelmi médiában megjelenő felmérés stb.) nem kutatás, és nem is kísérleti fejlesztés, módszereik első kifejlesztése tekinthető csak annak. Ha a módszeresen végrehajtott ismeretszerzés elsődleges célja tudományos-technológiai mércével (és nem a mindennapi szokásos felhasználás során) értékelhető összefüggések feltárása, akkor tekinthető kutatás-fejlesztésnek.

Alapkutatás, alkalmazott kutatás és kísérleti fejlesztés elhatárolása

A Frascati Kézikönyv szerint a kutatás-fejlesztés három kategóriáját a tevékenység várható eredményének hasznosulása alapján lehet elhatárolni egymástól. A Frascati Kézikönyv szerint két fő kérdés mentén azonosítható egy K+F projektben, hogy a tevékenységek mely típusba tartoznak:

- Mennyi idő, míg a projekt hasznosítható eredményre vezet;
- Potenciálisan mennyire széles területen lehet hasznosítani a projekt eredményeit (alapkutatás esetében a legszéleskörűbb a potenciális hasznosítási terület).²⁰

Egy adott szervezetben folytatott K+F esetében sem lehet egyértelműen minden esetben elválasztani egymástól a három típust. Mindhárom típusú K+F tevékenység folyhat ugyanabban az egységben, ugyanazzal a K+F személyzettel. Alapkutatás, alkalmazott kutatás és kísérleti fejlesztési tevékenységek továbbá akár egy projekten belül is előfordulhatnak. Az egyes típusok elkülönítése az egyes tevékenységek céljai alapján határozható meg.²¹

Az építőiparban egy új alapanyag kifejlesztése esetén például alkalmazott kutatás lehet az olyan célzott tevékenység, mint az alapanyagok kötéseinek vizsgálata, kémiai reakciók elemzése, a legkedvezőbb anyagok vizsgálata, integrálhatósága, melyek révén új ismeretek szerezhetőek, és azok felhasználhatóak új termékek, eljárások, technológiák kifejlesztéséhez. Ugyanakkor az alkalmazott kutatás eredményeire épülő új technológia ipari méretű alkalmazásához szükséges folyamatok elemzése, a tervezési paraméterek meghatározása, a tervezési program kidolgozása már a kísérleti fejlesztés kategóriájába esik.

Élelmiszergyártásban új technológiai eljárás kifejlesztése a hosszabb eltarthatóság érdekében szintén tartalmazhat alkalmazott kutatási és kísérleti fejlesztés elemeket. A csomagolótechnikai kutatások, a különböző anyagok kiválasztása és vizsgálata, hogy hogyan reagálnak bőhatásra, alkalmazott kutatásnak, míg a csomagolóanyag prototípusának létrehozása, a prototípus technológiai megfeleléség vizsgálata, a laboratóriumi tesztek, tárolási próbák, üzemi gyártásra való adaptálhatóság, a vizsgálati eredmények dokumentációja kísérleti fejlesztésnek minősül.

Betegek kezelését folyamatosan változó adat- és kommunikációkezelést lehető tevő mesterséges intelligencia alapú kiértékelő, döntéstámogató rendszer kifejlesztése esetén az egészségügyi helyzetelemzés, az informatikai specifikáció, és az új algoritmus kifejlesztése alkalmazott kutatás, a működési modell elemzése és a prototípus fejlesztése kísérleti fejlesztésnek minősül.

A környezeti levegő állapotának vizsgálatára irányuló automatizált mintavételi rendszer fejlesztése esetén alkalmazott kutatásnak tekinthető a mintavételi és mérési módszertan kutatása, kísérleti fejlesztés pedig a prototípus kifejlesztése, tesztelése és a végleges validációja.

4 A saját tevékenységi körbe tartozó K+F feladatok elhatárolása

A kutatás-fejlesztést végző társasági adóalany adózók meghatározott feltételek teljesítése esetén különböző társasági adó kedvezményeket érvényesíthetnek.

A Tao. tv. 7. § (1) bekezdés t) pontjában meghatározottak szerint az adózó adózás előtti eredményét csökkenti **a saját tevékenységi körben végzett alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti**

²⁰ 2.37 szakasz, Frascati Kézikönyv, 2015.

²¹ 2.39 szakasz Frascati Kézikönyv

fejlesztés közvetlen költsége a felmerülés adóévében, vagy - az adózó választása szerint, ha a költséget kísérleti fejlesztés aktivált értékeként (szellemi termékként) állományba veszi - legfeljebb az elszámolt értékcsökkenés összegéig az értékcsökkenés elszámolásának adóévében. **Nem csökkentheti** az adózó társasági adóalapját a **belföldi illetőségű adózótól, a külföldi vállalkozó belföldi telephelyétől** vagy a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti **egyéni vállalkozótól** közvetlenül vagy közvetve **igénybe vett kutatási és kísérleti fejlesztési szolgáltatás ellenértéke** alapján elszámolt közvetlen költséggel. Továbbá, az adózó nem csökkentheti az adózás előtti eredményt az említett költségből (ráfordításból) a fejlesztés céljára vagy a tevékenység költségei (ráfordításai) ellentételezésére a mérlegkészítés napjáig az adóhatóságtól igényelt, vagy az adóévben - **visszafizetési kötelezettség nélkül - kapott támogatás**, juttatás összegével, illetve - ha él a választási lehetőséggel - a támogatás, juttatás alapján az adóévi adózás előtti eredménye javára elszámolt bevétellel. Szintén figyelemmel kell lenni a Tao. tv. 7. § (17) - (18) d) bekezdéseiben foglalt további feltételekre.

A társasági adóalap csökkentésének érvényesítése során az adózóknak tehát egy komplex feltételrendszer valamennyi elemét teljesíteniük kell, melyek közül az alapvető kritériumok:

- az adózó által végzett tevékenység kutatás-fejlesztésnek minősüljön;
- az adózó K+F tevékenységét a Tao. tv. 4. § 32. pontja szerinti saját tevékenységi körben végezze;
- az adózó a K+F tevékenységének a számviteli törvény alapján meghatározott közvetlen költségnek minősülő összeget veheti számításba, figyelemmel a Tao. tv. által meghatározott korlátokra.

Az NKFI Hivatal a K+F minősítési eljárások keretében a fenti kritériumok közül jogosult annak meghatározására is, hogy az adózó K+F tevékenységét saját tevékenységi körben végzi-e.

A Tao. tv. 4. §. 32. pontja értelmében a saját tevékenységi körben végzett K+F tevékenység:

- az adózó saját eszközeivel és alkalmazottaival a saját eredményére és kockázatára végzett K+F tevékenység,
- az adózó saját eszközeivel és alkalmazottaival más személy megrendelésére teljesített K+F tevékenység,
- a kutatásfejlesztési megállapodás alapján végzett (közös) kutatás-fejlesztési tevékenység.

4.1 Az adózó saját eszközeivel és alkalmazottaival a saját eredményére és kockázatára végzett K+F tevékenység

Az adózó saját eszközeivel és alkalmazottaival a saját eredményére és kockázatára végzett K+F tevékenység alatt olyan tevékenységeket kell érteni, amelyeket az adózó saját elhatározásából, saját kezdeményezésére végez, és amelyeknek célja például az adózó saját termékeinek, szolgáltatásainak bővítése, megújítása, új eljárások, módszerek bevezetése, az alkalmazott munkafolyamatok egyszerűsítése, korszerűsítése vagy eredményességének javítása.

A saját eszköz fordulat alatt a Tao. tv. alkalmazásában olyan eszközöket kell érteni, amelyek az adózó rendelkezésére állnak, függetlenül a használat jogalapjától. Saját eszköznek minősülnek például azon eszközök, amelyek felett az adózó gyakorolja a tulajdonosi jogokat, de saját eszköznek tekinthetőek az adózó által bérelt eszközök is. A saját alkalmazottakat tekintve a döntő ismérv nem a foglalkoztatás jogalapja vagy a munkaszerződés típusa, hanem a rendelkezésre állás. Saját alkalmazott lehet a határozatlan vagy határozott idejű munkaszerződéssel rendelkező, teljes vagy

részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállaló, külföldi államból Magyarországra kiküldött, más cégtől kirendelt, esetleg munkaerő-kölcsönzés keretében kölcsönvett munkavállaló is.

Saját tevékenységi körben végezheti az adózó K+F tevékenységét akkor is, ha bizonyos részfunkciókat, tudományos ismereteket nem igénylő egyes funkciókat, - melyek az adózó kutatás-fejlesztési projektjének megvalósításához elengedhetetlenek, - az adózó nem saját maga végez, hanem más adózó vagy egyéb szervezet által nyújtott szolgáltatásként igénybe veszi, és ezek a tevékenységek az adózó szakmai ellenőrzése, irányítása, felügyelete mellett kerülnek ellátásra. Elengedhetetlen feltétel, hogy az adózó is végezzen saját eszközeivel és alkalmazottaival a saját eredményére és kockázatára olyan tevékenységet, mely önmagában is K+F tevékenységnek minősül.

Egy mezőgazdasági társaság kutatás-fejlesztési projektje keretében egy új hántolási technológia kifejlesztését célozza. A kifejlesztésre kerülő technológiát a társaság saját üzleti céljaira kívánja hasznosítani. A projekt feladatok jelentős részét a társaság saját alkalmazottaival valósítja meg; a szükséges eszközöket saját maga szerzi be vagy bérelni fogja. A projekt megvalósításához a társaságnak malomipari szaktanácsadást is igénybe kell vennie külső szakértőktől, mert csak így tudja biztosítani, hogy a kutatás-fejlesztési feladatok szakmai lebonyolítását megfelelő hatékonysággal tudja elvégezni. A szakmai tanácsadással kapcsolatos feladatok nélkülözhetetlenek a kutatás-fejlesztési projekt megvalósításához, azonban önálló kutatás-fejlesztési tevékenységnek nem tekinthetőek, és a szolgáltatást nyújtó sem tudna a Tao. tv. 7. § (1) t) pontja alapján adóalap kedvezményt érvényesíteni. Az alvállalkozó által elvégzett munka egyértelműen rutin tevékenységnek minősül. Egy ilyen igénybevett szolgáltatás a társaságnál saját tevékenységi körben végzett K+F tevékenységnek minősülhet.

Nem minősülhet saját tevékenységi körben végzett K+F tevékenységnek az adózó saját K+F tevékenységéhez más társasági adóalanytól igénybe vett kutatás-fejlesztési szolgáltatása. Ebben az esetben figyelemmel kell lenni a 7. § (1) t) pontjában foglaltakra, azaz belföldi társasági adóalanytól igénybevett K+F szolgáltatás ellenértéke alapján elszámolt költségeket a megrendelő adózó nem érvényesítheti csökkentő tételként társasági adóalapjában.

Ugyanakkor egy kutatóintézettől – amely nem minősül társasági adóalanynak - igénybe vett K+F szolgáltatás a megrendelő adózónál minősülhet saját tevékenységi körben végzett K+F tevékenységnek, amennyiben azok elengedhetetlenül szükségesek a K+F projekt megvalósításához.

A saját eszközökkel és alkalmazottakkal a saját vállalkozási, gazdasági tevékenység korszerűsítésére, megújítására, bővítésére végzett K+F tevékenység kockázatait – például, hogy a K+F tevékenység eredménytelenül zárul – az adózó viseli.

A K+F tevékenység eredményeként létrejövő újítás az adózó tulajdonába kerül, jogában áll azt iparjogvédelmi oltalom vagy szerzői jogvédelem alá helyezni, hasznosítani, vagy azon más részére hasznosítási, illetve felhasználási jogot (licencia) biztosítani.

4.2 Az adózó saját eszközeivel és alkalmazottaival más személy megrendelésére teljesített K+F tevékenység

Az adózó saját eszközeivel és alkalmazottaival más személy megrendelésére teljesített K+F tevékenység alatt olyan K+F tevékenység értendő, amely nem a saját vállalkozási tevékenység keretében történő felhasználás, korszerűsítés céljából valósul meg, hanem a megrendelést teljesítő fél a K+F tevékenységet egy külső megrendelő részére, szerződés alapján, ellenérték fejében végzi.

A K+F tevékenység témáját, tárgyát, az elérendő célt a megrendelő fél határozza meg. A felek a megrendelés részleteit – többek között a munkáért járó ellenérték összegét – szerződésben rögzítik. A megrendelés eredményeként létrejövő új eljárással, termékkel, eredményességet javító módszerrel a megrendelő fél rendelkezik.

A megrendelésre végzett K+F tevékenység közvetlen költségének minősül minden olyan, a megrendelés teljesítése érdekében a tárgyévben felmerült költség, amely a megrendelésre végzett K+F egyes tevékenységeihez közvetlenül hozzárendelhető. A megrendelt K+F tevékenységek tekintetében a szolgáltatást végző fél jogosult a K+F tevékenység közvetlen költségeivel a társasági adóalapját csökkenteni, ugyanakkor a Tao. tv. 7. § (18) bekezdése értelmében a megrendelést teljesítő társaság sem csökkentheti az adóalapját azon K+F szolgáltatások közvetlen költségeivel, amelyeket belföldi illetőségű adózótól, külföldi vállalkozó belföldi telephelyétől vagy a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti egyéni vállalkozótól közvetlenül vagy közvetve vett igénybe.

A Tao. tv. 7. § (1) bekezdés t) pontjában foglaltaktól eltérően a belföldi illetőségű adózótól közvetlenül igénybe vett kutatási és kísérleti fejlesztési szolgáltatásra vonatkozóan az (1) bekezdés t) pontja szerinti csökkentést a megrendelő és a szolgáltatás nyújtója megosztottan is érvényesítheti a megrendelő és a szolgáltatást nyújtó közös írásbeli nyilatkozata alapján, összesen legfeljebb a szolgáltatás nyújtója által a 7. § (1) bekezdés t) pontja alapján érvényesíthető összegben.

Ennek feltétele, hogy a megrendelő és a szolgáltatást nyújtó az adóbevallás benyújtásáig írásbeli nyilatkozatban rögzítsék a szolgáltatás kutatási és kísérleti fejlesztési szolgáltatási minőségét, a szolgáltatás nyújtója által az (1) bekezdés t) pontja alapján érvényesíthető összeget, valamint ebből a megrendelő és a szolgáltatást nyújtó által figyelembe vehető összeget. A nyilatkozatban foglaltak valóságtartalmáért és teljesüléséért a megrendelő és a szolgáltatás nyújtója egyetemlegesen felel. E megosztás alá tartozó kedvezményt a kapcsolt vállalkozások felé nem lehet továbbadni.

Az Info 2012 Nonprofit Kft. 2012-ben információtechnológiai K+F szolgáltatást nyújt megrendelőjének, az Info-Take Kft.-nek. A K+F szolgáltatás teljes bekerülési értékének kb. 40%-át teszik ki az Info 2012 Nonprofit Kft.-nél közvetlenül felmerült anyagjellegű, személyi jellegű költségek és az értékcsökkenési leírás. A Nonprofit Kft. a kutatás-fejlesztés lebonyolítása érdekében további 60 %-ban vesz igénybe egy másik társaságtól (Logical Team Kft.) közvetlenül kapcsolódó K+F szolgáltatásokat (pl. nem rutinszerű mérnöki tervezések, labor tesztek elvégzése, teszt eredményeinek kiértékelése).

Az Info 2012 Nonprofit Kft. – mint az Info-Take Kft. megrendelő részére K+F tevékenységet nyújtó társasági adóalany – a saját 40% mértékű közvetlen K+F önköltségével csökkentheti társasági adóalapját. A Logical Team Kft.-től igénybe vett K+F szolgáltatások (60 %-a) értékét nem veheti figyelembe adóalap-csökkentő tételként, mivel azt belföldi illetőségű adózótól vette igénybe.

4.3 A kutatás-fejlesztési megállapodás alapján végzett (közös) kutatás-fejlesztési tevékenység

A KFI tv. 3. § 14. pontja szerint kutatás-fejlesztési megállapodás két vagy több vállalkozás, illetve vállalkozás és kutatóhely között létrejött olyan megállapodás, amelynek tárgya:

- a megállapodás szerinti termékre, eljárásra vagy szolgáltatásra vonatkozó közös kutatás-fejlesztés, valamint az ilyen kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása,
- ugyanazon részt vevő felek közötti korábbi megállapodás alapján végzett, a megállapodás szerinti termékre, eljárásra vagy szolgáltatásra vonatkozó közös kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása,
- a megállapodás szerinti termékre, eljárásra vagy szolgáltatásra vonatkozó közös kutatás-fejlesztés, az ebből származó eredmény közös hasznosítása nélkül,
- a megállapodás szerinti termékre, eljárásra vagy szolgáltatásra vonatkozó fizetett kutatás-fejlesztés, valamint az ilyen kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása,

- ugyanazon részt vevő felek közötti korábbi megállapodás alapján végzett, a megállapodás szerinti termékre, eljárásra vagy szolgáltatásra vonatkozó fizetett kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása, vagy
- a megállapodás szerinti termékre, eljárásra vagy szolgáltatásra vonatkozó fizetett kutatás-fejlesztés, az ebből származó eredmény közös hasznosítása nélkül.

A KFI tv. 3. § 3. pontjának alkalmazásában fizetett kutatás-fejlesztés: az egyik fél által végzett és egy finanszírozó fél által finanszírozott kutatás-fejlesztés, ahol a finanszírozó fél maga nem végez kutatás-fejlesztési tevékenységet.

A közös K+F projektek csak akkor minősülnek saját tevékenységi körben végzett K+F tevékenységnek (és jogosítanak fel az adózás előtti eredmény csökkentésére), ha megfelelnek a KFI törvény szerint meghatározott kutatás-fejlesztési megállapodás definíciójában foglaltaknak.

A fentiek értelmében a kutatás-fejlesztési megállapodás alapján közösen végzett K+F tevékenység saját tevékenységi körében végzett K+F tevékenységnek minősülhet attól függetlenül, hogy annak eredményét a felek közösen hasznosítják-e vagy sem.

Szintén saját tevékenységi körében végzett K+F tevékenységének minősül a kutatás-fejlesztési megállapodás alapján végzett olyan tevékenység, ahol a **finanszírozó fél maga nem végez K+F tevékenységet** (fizetett kutatás-fejlesztés), csupán a felé kiszámlázott költségeket fizeti meg. Az alkalmazhatóság feltétele azonban, hogy a **K+F tevékenység kapcsolódik a finanszírozó fél gazdasági tevékenységéhez**. A társasági adóalap csökkentés alkalmazhatósága szempontjából ebben az esetben irreleváns, hogy a finanszírozó fél maga végez-e kutatás-fejlesztési tevékenységet, azonban az adózó vállalkozási, bevételszerző tevékenységéhez kapcsolódnia kell a finanszírozott K+F tevékenységnek. Ennek vizsgálatára – azaz, hogy a vizsgált tevékenység a vállalkozási, bevételszerző tevékenységéhez kapcsolódik-e – az NKFI Hivatal hatásköre nem terjed ki. Amennyiben a finanszírozott K+F tevékenység az adózó vállalkozási, bevételszerző tevékenységéhez nem kapcsolódik, akkor annak közvetlen költségével meg kell növelni az adózás előtti eredményt (nem elismert költség).²²

A Tao. törvény 7. § (17) bekezdése szerint a felsőoktatási intézmény, a Magyar Tudományos Akadémia, a központi költségvetési szervként működő kutatóintézet, továbbá bármelyikük által vagy közösen alapított kutatóintézet, kutatóhely, valamint a közvetlenül vagy közvetve többségi állami tulajdonban lévő gazdasági társaság formájában működő kutatóintézet és az adózó által írásban kötött szerződés alapján közösen végzett alap kutatás, alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés esetén az adózó az (1) bekezdés t) pontjában foglaltak alkalmazásakor az ott meghatározott összeg háromszorosát, legfeljebb 50 millió forintot vehet figyelembe, amelynek a 19. § szerinti adókulccsal számított értéke az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések alkalmazásában az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül. E rendelkezésben foglaltakat az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államnak a megfelelő szervezetére is alkalmazni kell.

Az Ökotermékek Kft. természetes hatóanyagokat tartalmazó, mesterséges adalékanyagoktól és tartósítószerektől mentes étrend-kiegészítők, kozmetikumok, és környezetkímélő háztartási tisztítószerke gyártásával, forgalmazásával foglalkozik. A kozmetikai termékcsoportba tartozó termékek kínálatának bővítése érdekében a társaság saját laboratóriumában két kutatási projekt van folyamatban (az „A” projekt célja öregedés gátló arc- és testápoló termékcsalád, míg a „B” projekt célja napozás előtti és utáni védelmet biztosító termékcsalád létrehozása), emellett a társaság kutatás-fejlesztési megállapodást köt a német anyavállalatával, a BioLine GmbH-val egy üzemanyag fogyasztást csökkentő, természetes eredetű adalékanyag kifejlesztésének finanszírozására.

Tekintettel arra, hogy a német céggel megkötött kutatás-fejlesztési megállapodás a magyar cég gazdasági tevékenységéhez – étrend-kiegészítők, kozmetikumok, és háztartási tisztítószerke előállításához és forgalmazásához – nem kapcsolódik, függetlenül attól, hogy a magyar leányvállalatnak van-e K+F tevékenysége, a kutatás-fejlesztési megállapodás alapján kifizetett összegek társasági adózási

²² Tao tv. 8. § (1) bekezdés d) pont

szerpontból nem minősülnek levonhatónak, azaz azok összegével meg kell növelni az adózás előtti eredményt (és természetesen adóalap-csökkenítő tétel sem kapcsolódik hozzá).

A Zöldmező Kft. hidrokultúrás haszonnövények palántáinak értékesítésével, hidrokultúrás zöldségtermesztéssel és -értékesítéssel foglalkozik. A termelés során a magokat különböző szerves tartó közegekbe (kókuszrost, tőzegg) ültetik, majd a növényfajtának megfelelő összetételű tápoldatba helyezik. A társaság maga nem folytat K+F tevékenységet, de kutatás-fejlesztési megállapodást köt holland anyavállalatával egy olyan tartó közeg és tápoldat receptúra kifejlesztésére, amely a termelékenységet legalább 4%-kal növeli. Figyelembe véve, hogy a társaság a kutatás-fejlesztési megállapodás keretében egy olyan K+F tevékenység megvalósításához járul hozzá, amely a gazdasági tevékenységéhez kötődik, így annak közvetlen költsége, függetlenül attól, hogy a magyar társaság nem végez K+F tevékenységet, társasági adózási szempontból elismert költségnek tekintendő, továbbá annak összegével csökkenthető az adózás előtti eredmény is.

5 A projektcsoport-minősítésre vonatkozó egyedi szabályok

A projektcsoport-minősítési eljárás keretében az NKFI Hivatal egy adott vállalkozás (kérelmező) által egy adott időszak alatt megvalósított K+F projektek összességét egyetlen eljárásban minősíti.

A projektcsoport-minősítési eljárás tárgya:

- meghatározott műszaki fejlesztési irányok alapján kialakított projektcsoportokba sorolt, és egy adott időszakban (egy adóévben) folyamatban lévő kutatás-fejlesztési projektek összessége.

A projektcsoport-minősítés felhasználhatóságának nevesített esetei:

- I) K+F célú adókedvezmények érvényesítéséhez a minősítés egy adott adóév kérelmező által meghatározott összes K+F projektjét magában foglalja, valamint
- II) a beruházás ösztönzési célleírányzat felhasználásáról szóló 210/2014. (VIII. 27.) Korm. rendelet (EKD rendelet) alapján a Kormány egyedi döntése szerint nyújtható K+F jogcímen nyújtott projekt támogatás (K+F EKD támogatás) megszerzéséhez a minősítés a vonatkozó támogatási időszak K+F projektjeit öleli fel.

A projektcsoport-minősítési eljárás kérelemre indul. Az NKFI Hivatal minősíti a kérelemben megjelölt projektcsoportot abból a szempontból, hogy a projektcsoportokba sorolt projektek kutatás-fejlesztési tevékenységnek tekinthetők-e.

A projektcsoport-minősítés során hozott szakértői vélemény a projektcsoportba tartozó valamennyi projektre kiterjed. A projektcsoport-minősítési kérelem benyújtása előtt a kérelmezőnek össze kell állítania a projektcsoportokat és azokba be kell sorolnia a projektjeit. Miután ezt az NKFI Hivatal jóváhagyta, elvégzi a projektek kiválasztását. Ezt követően nyújthatja be a kérelmező a projektcsoport-minősítési kérelmét.

A fizetendő díj a projektcsoport-minősítési kérelem benyújtásakor 678 000 forint.

A fizetendő díjakat a projektcsoport-minősítési kérelem benyújtásakor az NKFI Hivatalnak a Magyar Államkincstárnál vezetett HU59–10032000–00334820–00000000számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára átutalással vagy készpénz-átutalási megbízás útján kell befizetni az azonosítási adatok (kérelmező neve és amennyiben képviselő jár el az ügyben, a képviselő neve is) és a rendeltetés (K+F projektcsoport-minősítés) feltüntetésével.

A minősítés keretében hozott szakértői vélemény elkészítésének határideje 30 nap, amely egyszer 15 nappal meghosszabbítható. A határidőbe nem számít bele a hiánypótlási felhívás teljesítésének ideje.

5.1 Projektcsoportok összeállítása és jóváhagyása

Projektcsoport: a kérelmező által egy adóévben megvalósított és a kérelemben megjelölt azon projektek vagy projektrészek összessége, amelyeket a minősítés szempontjából egy egységnek kell tekinteni.

A kérelmező első lépésben tehát benyújtja a projektcsoportokat, melyekbe besorolja a projektjeit. Az NKFI Hivatal kiválasztja a vizsgálandó projekteket a lenti adatok alapján, amelyeket a kérelmezőnek kötelező feltölteni az NKFI Hivatal elektronikus rendszerébe. A kiválasztáshoz kötelező megadni:

a) az adóévben megvalósított vagy folyamatban lévő **projektcsoportok címét és azok kialakításának szempontrendszerét,**

b) az egyes projektcsoportokba sorolt, adóévben megvalósított vagy elkezdett **projektek várható számát,** továbbá

c) a **projektek címét és rövid leírását, megkezdésének és befejezésének vagy várható befejezésének időpontját,** illetve azon projektek megjelölését, ahol a kutatás-fejlesztési tevékenység megvalósítása **harmadik fél vagy kapcsolt vállalkozás közreműködésével történik,** továbbá a harmadik fél vagy kapcsolt vállalkozás által a kérelmezőnek nyújtott **szolgáltatások tartalmának rövid leírását, a közreműködő felek** megnevezését,

d) a megkeresést beküldő nyilatkozatát annak tudomásulvételéről, hogy ugyanazon projekt minősítését **csak egyetlen** alkalommal lehet kérni,

e) az érintett **adóév/támogatási időszak** megjelölését.

A projektcsoportok jóváhagyása iránti megkeresés tartalmazhatja a megkeresést beküldő nyilatkozatát, hogy álláspontja szerint a b) pont alapján megjelölt projektek megvalósítása a Tao. tv. szerint saját tevékenységi körben történik-e.

Az NKFI Hivatal a kérelmet külső szakértő bevonásával megvizsgálja abból a szempontból, hogy a projektcsoportok kialakítása a jelen **módszertani útmutató figyelembevételével történt-e.**

Amennyiben a projektcsoportok nem megfelelőek az NKFI Hivatal felhívja a kérelmező figyelmét a projektcsoportok megfelelő kialakítására.

Egy projektcsoport tehát az adott időszak azon K+F projektjeinek az összessége, melyek egy egységnek minősülnek a minősítés szempontjából.

Az egység kritériuma abban az esetben teljesül, ha egy projektcsoportba olyan projektek kerülnek, melyek műszaki szempontból egységesnek tekinthetők. Azaz a projektcsoportokat úgy kell kialakítani, hogy az adott projektcsoportba tartozó projektek mindegyikében azonosítható legyen ugyanaz a műszaki cél vagy műszaki összefüggés.

Ilyen projektcsoporthoz képző ismérvek lehet az egyes csoportok műszaki funkciók szerinti kialakítása: például alkatrészek fejlesztésével kapcsolatos projektek elkülöníthetők egymástól abból a szempontból, hogy egy adott műszaki kihívás megoldásához a tevékenység milyen/minek a fejlesztésére irányul, és ennek megfelelően alakítható ki egy-egy projektcsoporthoz. Ugyanígy, feloszthatók a kutatási projektek a technikai, technológiai megoldások vagy az alkalmazási cél alapján. Elképzelhető az is, hogy a csoportok a kifejlesztett termékek alapján kerülnek elhatárolásra egymástól, feltéve, hogy minden egyes termékhez azonosíthatóan más a műszaki bizonytalanság, melynek leküzdése szükséges az adott termék kifejlesztéséhez.

Nem megfelelő rendező elv ugyanakkor, ha a kérelmező például aszerint csoportosítaná a projekteket, hogy ki az új termék vevője. A megrendelők szerinti felosztás ugyanis magában hordozza azt a veszélyt, hogy egy csoportba műszakilag heterogén műszaki célú projektek kerülnek. Ugyanez az eset fordulhat elő, ha a különböző projekten dolgozó kutatói team-ek alapján történik a felosztás. Szintén nem fogadható el az olyan csoportképző ismérvek, melyben egy csoport egy kutatási projekt fejlesztési lépését foglalja magában: így külön csoportot alkotna a projektek előkészítési fázisa, külön csoportot a tesztelés, a prototípusgyártás, stb. Ez a megoldás lényegében odavezetne, hogy a projektek horizontális felszabdolásával egy –egy csoportba olyan projektrészek kerülhetnek, melyek önmagukban nem értékelhetők kutatás-fejlesztésként.

Az egységes műszaki tartalmú projektcsoporthoz kialakítása azért nagyon lényeges, mert a későbbi eljárási lépések során az NKFI Hivatal ezekből a csoportokból csak egyes projekteket fog kiválasztani minősítésre, és az egyes projektek minősítésének az eredménye fogja meghatározni az összes többi projekt minősítésének a kimenetelét.

5.2 Projektkiválasztás

A megkeresés tartalmazza a projektcsoporthoz sorolt egyes projektek felsorolását (projektcsoporthozként projektlistát), mely alapján az NKFI Hivatal elvégzi a csoportok jóváhagyása után az egyes projektek minősítésre történő kiválasztását.

A projektlista a megkeresés benyújtását követően **nem módosítható**.

Az NKFI Hivatal a megkeresés alapján, annak benyújtását követő **21 napon belül a projektcsoporthozként megadott projektlistából meghatározott számú projektet választ** ki annak megállapítása érdekében, hogy a kiválasztott projektek:

- a) a tartalmuk szerint **kutatás-fejlesztési tevékenységnek tekinthetők-e**, valamint
- b) megvalósítása a Tao. tv. szerint **saját tevékenységi körben történik-e**.

Az NKFI Hivatal által minősítésre kiválasztott projektek között arányosan kell szerepelnie olyan projekteknek is, ahol a kutatás-fejlesztési tevékenység megvalósítása harmadik fél vagy kapcsolt vállalkozás közreműködésével történik.

Ha a kérelmező a megkeresésben olyan projektet tüntet fel, amelynek **minősítését már korábban kérte**, vagy a projektet egy korábbi kérelemben már megjelölte, **az NKFI Hivatal a kérelmezőt tájékoztatja ennek tényéről, valamint arról, hogy a projektcsoporthoz-minősítés ezen projektre nem terjed ki**.

A kérelmező tehát ezen megkeresésben összeállítja projektcsoporthozként a végleges projektlistát, melyek vonatkozásában az adott időszakra szeretné érvényesíteni a K+F kedvezményeket.

A kérelmező dönti el, hogy az adott adóévi projektek közül melyeket szerepelteti a projektlistában. Dönthet például úgy is, hogy bizonyos K+F projektek vonatkozásában nem szeretne adókedvezményt érvényesíteni, és ennek megfelelően nem szerepelteti őket a kérelemben.

A projektlista azonban a későbbiekben már nem módosítható. Az NKFI Hivatal szakértői véleménye kizárólag azokra a projektekre fog szólni, melyek szerepelnek a kérelemben.

Fontos, hogy a projektek úgy legyenek meghatározva, és egymástól elkülönítve, hogy azok minősítési szempontból önállóan is értékelhetők legyenek, azaz egy adott projekt K+F tartalma önmagában vizsgálható és értelmezhető legyen. Előfordulhat továbbá, hogy az érintett adóévben szerepelnek olyan projektek, melyek már elkezdődtek a korábbi években, illetve lehetnek olyanok, melyek csak az adott adóév végén kezdődnek. Amennyiben ezen projektek vonatkozásában szeretné kérelmező érvényesíteni a kedvezményt, célszerű feltüntetni őket a kérelemben. Fontos azonban, hogy ha az NKFI Hivatal által kiválasztásra kerülnek, akkor a teljes projektet be kell majd mutatni a projektcsoport-minősítési kérelemben nem csak az adott adóévben elvégzett feladatokat (különben fennáll annak a veszélye, hogy az adóévben elvégzett részfeladat önmagában nem minősíthető).

A projektek kiválasztása véletlenszerűen történik, minden emberi ráhatást kizárva. Az NKFI Hivatal mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy projektcsoportonként hány projektet választ ki minősítésre.

A projekt kiválasztás során – a saját tevékenységi kör vizsgálata érdekében - információt kell adni arról is, hogy mely projektek vonatkozásában vesz igénybe szolgáltatásokat, és hogy azok K+F szolgáltatásnak minősülnek-e.

5.3 Projektcsoport-minősítés

A kérelmező az NKFI Hivatal által kiválasztott projektekre vonatkozó projektcsoport-minősítési kérelmet nyújt be. A projektcsoport-minősítés határideje e kérelem benyújtásától számított **30 nap, amely egy alkalommal 15 nappal meghosszabbítható.**

A kérelemnek minden egyes kiválasztott projekt vonatkozásában tartalmaznia kell a minősítés elvégzéséhez szükséges adatokat: a projekt (projektrész) címét, tudományági besorolását, a projekt összefoglalását, ideértve - ahol értelmezhető - a projekttel kapcsolatos, világviszonylatban mértékadó technika állásának ismertetését, valamint a kutatás-fejlesztési célkitűzéseket, a projekt újszerűségét, a projektben rejlő tudományos vagy technológiai bizonytalanságokat, a kutatási módszertant és a projekt mérföldköveit és munkaszakaszait leíró ütemezés bemutatását. Továbbá, a vezető kutató megnevezését, és kutatási szakterületét, valamint a projekthez rendelt személyi állomány létszámát, iskolai végzettség szerinti bontásban, mellékletek felsorolását.

A kérelmező vagy képviselő aláírása – tekintettel a kötelező elektronikus ügyintézésre – nem releváns.

A Tao. tv. szerinti **saját tevékenységi kör vizsgálatához** annak részletes bemutatását, hogy az ebből a célból kiválasztott projekteket a kérelmező hogyan és milyen harmadik fél vagy kapcsolt vállalkozás bevonásával vagy közreműködésével hajtja végre, ideértve a kérelmező által végzett és a harmadik fél vagy kapcsolt vállalkozás által végzett tevékenységek elkülönítését és leírását, a kapcsolódó költségek bemutatását, valamint minden olyan adatot, amely alátámasztja, hogy a kérelmező a tevékenységet saját tevékenységi körben végzi.

Ha a kérelem szerinti **projektek tartalmát** az NKFI Hivatal **kutatás-fejlesztési tevékenységnek minősíti**, akkor a **projektlistában feltüntetett valamennyi projektet kutatás-fejlesztési tevékenységnek kell tekinteni**. Az NKFI Hivatal azt is megállapítja, hogy a projektcsoporthoz tartozó kérelemben az ebből a célból kijelölt projektek szerinti tevékenységeket a kérelmező nyilatkozatára tekintettel **a Tao. tv. szerinti saját tevékenységi körben végzi-e**.

Ha a projektcsoportokból kiválasztott projektek mindegyike K+F-nek tekinthető, akkor a projektcsoporthoz tartozó kérelemben vélelem állítható fel arra vonatkozóan, hogy a projektcsoporthoz sorolt összes projekt K+F-nek minősül. Az NKFI Hivatal tehát kiállítja szakértői véleményét, mely magában foglalja a projektcsoporthoz tartozó összes projektet.

Ha a projektcsoporthoz tartozó kérelemben benyújtott, csoportokba rendezett projektek közül egy csoportban **egy projekt nem tekinthető kutatás-fejlesztési tevékenységnek**, az NKFI Hivatal **egy további projektet választ ki**, és felhívja a kérelmezőt, hogy 15 napon belül nyújtsa be a projekt bemutatását.

Ha a másodikként kiválasztott projekt tartalmát az NKFI Hivatal kutatás-fejlesztési tevékenységnek minősíti, akkor a szakértői véleményben a teljes projektcsoporthoz tartozóan megállapítja az NKFI Hivatal a K+F tevékenységet, arról az egy projektről, melyet korábban kiválasztott, megállapítja, hogy nem minősül K+F tevékenységnek.

Ha a kiválasztott második projekt sem minősül K+F tevékenységnek, akkor az NKFI Hivatal arról a két projektről, melyeket korábban kiválasztott, megállapítja, hogy nem minősülnek K+F tevékenységnek, a projektcsoporthoz tartozó többi projektjét pedig lehetősége van a kérelmezőnek újabb projektminősítési eljárásban minősíttetni. Amennyiben a többi projektcsoporthoz tartozó projektjei K+F-nek minősülnek, úgy azokra a vélelem ugyanúgy fennáll, tehát jelen projektcsoporthoz tartozó nem K+F-nek minősített projektek más projektek K+F minősítését, és más projektcsoporthoz tartozó fennálló vélelmet nem érintik.

6 Kirendelésre vonatkozó rendelkezések

Valamely hatóság vagy bíróság általi kirendelés, megkeresése alapján a kutatás-fejlesztési tevékenységgel kapcsolatos szakértői feladatok ellátására az NKFI Hivatal szakértői véleményt ad.

Az NKFI Hivatal a szakértői véleményt a kirendelésben vagy a megkeresésben megjelölt tevékenységek kutatás-fejlesztési szempontú minősítésével összefüggő kérdésben adja ideértve:

- a kutatás-fejlesztési tevékenységnek minősített projektben az alapkutatási, alkalmazott kutatási vagy kísérleti fejlesztési tevékenységek arányát, valamint
- annak meghatározását is, hogy az adott tevékenységet az érintett személy a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 4. § 32. pontja szerinti saját tevékenységi körében végzi-e.